

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2019 m. liepos 8 d.
(OR. en)

10170/2/19
REV 2

ECOFIN 625
UEM 228
SOC 477
EMPL 366
COMPET 506
ENV 597
EDUC 312
RECH 345
ENER 349
JAI 707
FSTR 128
REGIO 164

PRANEŠIMAS

nuo:	Nuolatinių atstovų komiteto
kam:	Tarybai
Komisijos dok. Nr.: 9942/19 - COM(2019) 517 final	
Dalykas:	Rekomendacija dėl TARYBOS REKOMENDACIJOS dėl 2019 m. Vengrijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2019 m. Vengrijos konvergencijos programos

Delegacijoms pridedamas pirmiau nurodytas Komisijos pasiūlymu (dok. COM(2019) 517 final) grindžiamas Tarybos rekomendacijos projektas, kurį peržiūrėjo ir dėl kurio susitarė įvairūs Tarybos komitetai.

TARYBOS REKOMENDACIJA

... m. ... d.

**dėl 2019 m. Vengrijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2019 m.
Vengrijos konvergencijos programos**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir
148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės
priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo¹, ypač į jo 9 straipsnio
2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

---

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

kadangi:

- (1) 2018 m. lapkričio 21 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2019 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. Ji tinkamai atsižvelgė į 2017 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos paskelbtą Europos socialinių teisių ramstį. 2019 m. kovo 21 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino metinėje augimo apžvalgoje nustatytus prioritetus. 2018 m. lapkričio 21 d. Komisija pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011² priėmė ir įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Vengrija nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurios reikės parengti nuodugnią apžvalgą;
- (2) 2019 m. vasario 27 d. paskelbta 2019 m. Vengrijai skirta ataskaita. Joje įvertinta Vengrijos pažanga, padaryta įgyvendinant 2018 m. liepos 13 d. Tarybos priimtas konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas³, tolesni veiksmai, kurių Vengrija ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais priimtas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, ir Vengrijos pažanga siekiant nacionalinių tikslų pagal strategiją „Europa 2020“;
- (3) 2019 m. balandžio 30 d. Vengrija pateikė 2019 m. nacionalinę reformų programą ir 2019 m. konvergencijos programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos vienu metu;

---

² 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo (OL L 306, 2011 11 23, p. 25).

³ OL C 320, 2018 9 10, p. 72.

- (4) į atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas atsižvelgta sudarant 2014–2020 m. Europos struktūrinių ir investicijų fondų (toliau – ESI fondai) programas. Kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013⁴ 23 straipsnyje, Komisija gali paprašyti valstybės narės peržiūrėti savo partnerystės susitarimą ir susijusias programas bei pasiūlyti jų pakeitimus, jei tai būtina siekiant remti atitinkamų Tarybos rekomendacijų įgyvendinimą. Kaip naudotųsi šia nuostata, Komisija išsamiau nurodė priemonių, kuriomis ESI fondų veiksmingumas siejamas su patikimu ekonomikos valdymu, taikymo gairėse;
- (5) šiuo metu Vengrijai taikoma Stabilumo ir augimo pakto prevencinė dalis ir skolos taisyklė. 2019 m. konvergencijos programoje Vyriausybė planuoja nominaliojo deficito pagerėjimą nuo 2,2 % bendrojo vidaus produkto (BVP) deficito 2018 m. iki 1,8 % 2019 m. Planuojama, kad po to deficitas toliau laipsniškai mažės – iki 1,2 % 2021 m., o 2023 m. bus pasiektas subalansuotas biudžetas. Remiantis perskaičiuotu struktūriniu balansu⁵, Vengrija 2022 m. priartėtų prie vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo (jis buvo pakeistas iš 1,5 % BVP struktūrinio deficito 2019 m. į 1,0 % BVP nuo 2020 m.) ir jį pasiektų dar kitais metais. Konvergencijos programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus bendrosios skolos santykis su BVP palaipsniui mažės ir iki 2022 m. pabaigos bus mažesnis nei 60 %. Makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos šios biudžeto projekcijos, yra tikėtinas 2019 m., o nuo 2020 m. – labai palankus; tai kelia pavojų, kad nebus pasiekti deficito tikslai. Vis dėlto priemonės, kurių reikia norint pasiekti planuojamus deficito tikslus 2020 m. ir vėliau, nebuvo pakankamai konkretizuotos;

---

⁴ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

⁵ Pagal ciklą pakoreguotas balansas atėmus vienkartinės ir laikinasias priemones, Komisijos perskaičiuotas taikant bendrai sutartą metodiką.

- (6) 2018 m. birželio 22 d. pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 121 straipsnio 4 dalį Taryba nusprendė, kad 2017 m. Vengrijoje pastebėtas didelis nukrypimas nuo koregavimo plano, kuriuo siekiama vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo. Atsižvelgdama į nustatytą didelį nukrypimą, 2018 m. birželio 22 d. Taryba paskelbė rekomendaciją⁶, kuria Vengrijai rekomendavo imtis būtinų priemonių užtikrinti, kad grynųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalus augimas⁷ neviršytų 2,8 % 2018 m., o tai atitiktų 1,0 % BVP metinį struktūrinį koregavimą. 2018 m. gruodžio 4 d. Taryba priėmė Sprendimą (ES) 2018/2028⁸, kuriame nustatė, kad Vengrija nesiėmė veiksmingų priemonių, kuriomis būtų atsižvelgta į 2018 m. birželio 22 d. Tarybos rekomendaciją, ir pateikė patikslintą rekomendaciją⁹. 2018 m. gruodžio 4 d. rekomendacijoje Taryba paprašė Vengrijos imtis būtinų priemonių užtikrinti, kad 2019 m. grynųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalus augimas neviršytų 3,3 %, o tai atitiktų 1,0 % BVP metinį struktūrinį koregavimą. 2019 m. birželio 14 d. Taryba priėmė Sprendimą (ES) 2019/1003¹⁰, kuriame nustatė, kad Vengrija nesiėmė veiksmingų priemonių, kuriomis būtų atsižvelgta į 2018 m. gruodžio 4 d. Tarybos rekomendaciją. Be to, remiantis 2018 m. galutiniais duomenimis nustatyta, kad 2018 m. Vengrija labai nukrypo nuo rekomenduoto koregavimo;

---

⁶ 2018 m. birželio 22 d. Tarybos rekomendacija dėl didelio pastebėto nukrypimo nuo koregavimo plano, kuriuo siekiama vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo, ištaisymo Vengrijoje (OL C 223, 2018 6 27, p. 1).

⁷ Grynąsias pirmines valdžios sektoriaus išlaidas sudaro visos valdžios sektoriaus išlaidos atėmus palūkanų išlaidas, Sąjungos fondų pajamomis visiškai kompensuojamas išlaidas Sąjungos programoms ir išlaidų nedarbo išmokoms nediskrecinius pokyčius. Nacionaliniu lygmeniu finansuojamas bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas išlyginamas per ketverių metų laikotarpį. Įskaičiuojamos diskrecinės su pajamomis susijusios priemonės arba įstatymais nustatytas pajamų padidėjimas. Vienkartinės priemonės, susijusios tiek su pajamomis, tiek su išlaidomis, neįskaičiuojamos.

⁸ 2018 m. gruodžio 4 d. Tarybos sprendimas (ES) 2018/2028, kuriuo nustatoma, kad Vengrija nesiėmė veiksmingų priemonių, kuriomis būtų atsižvelgiama į 2018 m. birželio 22 d. Tarybos rekomendaciją (OL L 325, 2018 12 20, p. 29).

⁹ 2018 m. gruodžio 4 d. Tarybos rekomendacija dėl didelio pastebėto nukrypimo nuo koregavimo plano, kuriuo siekiama vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo, ištaisymo Vengrijoje (OL C 460, 2018 12 21, p. 4).

¹⁰ 2019 m. birželio 14 d. Tarybos sprendimas (ES) 2019/1003, kuriuo nustatoma, kad Vengrija nesiėmė veiksmingų priemonių, kuriomis būtų atsižvelgiama į 2018 m. gruodžio 4 d. Tarybos rekomendaciją (OL L 163, 2019 6 20, p. 64).

- (7) remdamasi Sutarties 121 straipsnio 4 dalimi ir Reglamento (EB) Nr. 1466/97 10 straipsnio 2 dalimi, 2019 m. birželio 5 d. Komisija pateikė Vengrijai įspėjimą, kad 2018 m. pastebėtas didelis nukrypimas nuo koregavimo plano, kuriuo siekiama vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo. 2019 m. birželio 14 d. Taryba priėmė dar vieną rekomendaciją¹¹, kurioje patvirtinama, kad Vengrijai reikia imtis būtinų priemonių užtikrinti, kad 2019 m. grynujų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalus augimas neviršytų 3,3 %, o tai atitiktų 1,0 % BVP metinį struktūrinį koregavimą. Remiantis Komisijos 2019 m. pavasario prognoze numatoma, kad esama rizikos, kad 2019 m. bus nukrypta nuo tos rekomendacijos;
- (8) 2019 m. birželio 14 d. rekomendacijoje Taryba rekomendavo Vengrijai imtis būtinų priemonių užtikrinti, kad 2020 m. grynujų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalus augimas neviršytų 4,7 %, o tai atitiktų 0,75 % BVP metinį struktūrinį koregavimą. Taip Vengrija laikytųsi tinkamo koregavimo plano, kuriuo siekiama vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo. Remiantis Komisijos 2019 m. pavasario prognoze, jeigu politika nesikeis, esama rizikos, kad 2020 m. nuo to reikalavimo bus nukrypta. Apskritai Taryba mano, kad, siekiant laikytis Stabilumo ir augimo pakto nuostatų, remiantis 2019 m. birželio 14 d. Tarybos rekomendacija ištaisyti pastebėtą didelį nukrypimą nuo koregavimo plano, kuriuo siekiama vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo, nuo 2019 m. reikės imtis svarbių papildomų priemonių;

---

¹¹ 2019 m. birželio 14 d. Tarybos rekomendacija ištaisyti pastebėtą didelį nukrypimą nuo koregavimo plano, kuriuo siekiama vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo, Vengrijoje (OL C 210, 2019 6 21, p. 4).

- (9) sparčiai augant ekonomikai, bendras užimtumo lygis labai pagerėjo, tačiau ne visų grupių vienodai. Užimtumo ir darbo užmokesčio skirtumai tarp įgūdžių grupių bei vyrų ir moterų tebėra dideli, palyginti su Sąjungos vidurkiu. Moterų ir vyrų užimtumo lygių skirtumas yra didelis iš dalies dėl kokybiškos vaikų priežiūros menkos pasiūlos. Įvairių pažeidžiamų grupių, įskaitant romus ir neįgaliuosius, dalyvavimo darbo rinkoje rezultatai yra prasti. Nepaisant to, kad viešųjų darbų sistema, kuri nepadedą jos dalyviams veiksmingai rasti darbą pirminėje darbo rinkoje, buvo sumažinta, ji vis dar yra didelio masto. Kitos politikos priemonės, skirtos padėti bedarbiams arba neaktyviems asmenims rasti darbą arba mokymą, yra nepakankamai tikslinės. Įsidarbinamumą būtų galima pagerinti ugdant skaitmeninius įgūdžius. Naujausios priemonės skirtos padėti grąžinti į darbą daugiau į pensiją išėjusių žmonių ir ilgainiui padidinti jų skaičių. Apskritai, bendri Vengrijos skurdo rodikliai nuo 2013 m. gerėja. Bedarbio pašalpų mokėjimo trukmė yra trumpiausia Sąjungoje (ne ilgesnė kaip trys mėnesiai), t. y. gerokai trumpesnė nei laikas, kurio vidutiniškai reikia darbui susirasti;
- (10) žmonių, kuriems gresia skurdas ir socialinė atskirtis, dalis mažėja. Akivaizdžiai pereita nuo socialinių išmokų prie su darbu susijusios paramos šeimai ir išmokų natūra, tačiau jos dar nepakankamai orientuotos į neturtinguosius. Nors subsidijos būstui įsigyti buvo išplėstos, socialinio būsto pasiūla nepagerėjo;

- (11) mokymosi rezultatai nesiekia Sąjungos vidurkio ir iš jų matyti, kad esama didelių teritorinių skirtumų. Mokyklos nebaigusių asmenų skaičius yra didesnis už Sąjungos vidurkį, o tretinį išsilavinimą įgijusių asmenų – mažesnis. Švietimo sistema kliudo socialiniam judumui. Moksleiviai anksti išskirstomi į skirtingų rūšių mokyklas, dėl to atsiranda didelių mokymosi rezultatų ir profesijos pasirinkimo skirtumų. Pradinių mokyklų, kuriose dauguma mokinių yra romai, dalis išaugo nuo 10 % 2008 m. iki 15 % 2017 m. Naujausių priemonių, kuriomis siekiama mokyklose tolygiai išskirstyti palankių sąlygų neturinčius moksleivius, poveikis yra ribotas, nes nevalstybinėms mokykloms reikalavimas priimti palankių sąlygų neturinčius moksleivius netaikomas. Palankių sąlygų neturintys vaikai dažniausiai lanko profesines vidurines mokyklas, kurioms labiau būdinga tai, kad pagrindinių gebėjimų lygis yra žemesnis, mokyklos nebaigiančių asmenų skaičius didesnis, atlyginimas mažesnis, o karjeros perspektyvos prastesnės. Menkas palankių sąlygų neturinčių asmenų grupių, ypač romų, dalyvavimas kokybiško švietimo sistemoje yra neišnaudota galimybė didinti žmogiškąjį kapitalą. Mokytojų trūkumas taip pat tebėra problema. Pastaraisiais metais mokytojų atlyginimai augo, tačiau vis tiek yra santykinai maži, palyginti su kitų tretinį išsilavinimą įgijusių asmenų atlyginimais. Mažas aukštųjų mokyklų studentų skaičius neatitinka didelės aukštos kvalifikacijos darbuotojų paklausos bei tretinį ir žemesnį išsilavinimą turinčių asmenų darbo užmokesčio skirtumo, kuris yra didžiausias Sąjungoje. Vengrijos aukštųjų mokyklų finansinis savarankiškumas yra mažiausias visoje Sąjungoje. Be to, dėl 2017 m. balandžio mėn. Aukštojo mokslo įstatymo pakeitimo, pagal kurį nustatyta papildomų reikalavimų tarptautiniams universitetams, kad jie galėtų veikti Vengrijoje, kilo dar daugiau abejonių dėl akademinės laisvės. 2018 m. tarptautiniu lygiu aukščiausiai vertinamas Vengrijos universitetas pranešė apie savo ketinimą išsikelti iš šalies dėl reglamentavimo neapibrėžtumo, atsiradusio priėmus šį pakeitimą;

- (12) sveikatos rodikliai atsilieka nuo daugumos kitų valstybių narių rodiklių ir juos lemia tiek nesveikas gyvenimo būdas, tiek mažas sveikatos priežiūros paslaugų teikimo veiksmingumas. Rūkymo, alkoholio vartojimo sukeltų sutrikimų ir nutukimo paplitimas yra vienas didžiausių Sąjungoje. Ankstyvos mirties dėl prastos oro kokybės tikimybė Vengrijoje yra viena iš didžiausių Sąjungoje. Mirčių, kurių galima išvengti, skaičius yra vienas didžiausių Sąjungoje, iš dalies dėl nepakankamo prevencinio sveikatos tikrinimo ir netinkamo pirminės sveikatos priežiūros valdymo. Kalbant apie kokybiškos priežiūros prieinamumą, esama didelių socialinių ir ekonominių skirtumų. Viešosios išlaidos sveikatos priežiūrai yra mažesnės už Sąjungos vidurkį, piliečiai moka savo lėšomis, kad gautų kokybiškas priežiūros paslaugas, o tai kelia pavojų, kad socialinė ir ekonominė atskirtis sveikatos priežiūros sektoriuje toliau didės. Sistema tebėra labai orientuota į ligonines, o pirminės sveikatos priežiūros trūkumai, visų pirma susiję su ankstyvu lėtinių ligų diagnozavimu ir prevencija, išlieka. Didelis sveikatos priežiūros darbuotojų, ypač bendrosios praktikos gydytojų ir slaugytojų, trūkumas kliudo naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis skurdesnėse vietovėse;
- (13) mokslinių tyrimų ir inovacinių pajėgumų didinimas galėtų pagerinti kuklius Vengrijos inovacijų diegimo rezultatus ir padidinti našumą. Žemą sukaupto intelektualio turto lygį atspindi nedidelis patentų, prekių ženklų ir dizaino paraiškų skaičius, nedidelis novatoriškų įmonių skaičius ir žemas mažųjų ir vidutinių įmonių internacionalizacijos lygis. Mažesnės įmonės ypač nenoriai diegia inovacijas, o tai trukdo joms dalyvauti pasaulinėse vertės grandinėse. Mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą (MTTP) verslo srityje daugiausia vykdo tik kelios didelės, daugiausia užsienio kapitalo įmonės, kurios gauna dosnią Vyriausybės paramą. Remiant mokslu ir verslo bendradarbiavimą būtų prisidedama prie geresnių inovacijų diegimo rezultatų ir technologijų perdavimo. Valstybinio mokslo kokybė nukenčia nuo neefektyvios MTTP politikos ir nepakankamo finansavimo, nes viešojo sektoriaus išlaidos MTTP yra gerokai mažesnės už Sąjungos vidurkį. Naujausiomis politikos priemonėmis, kuriomis siekiama sumažinti finansavimą ir apriboti akademinių ir mokslinių tyrimų forumų nepriklausomumą, tuose forumuose sukuriamas netikrumas, o tai gali lemti talentingiausių mokslo darbuotojų emigraciją ir nuolatinį mokslinių tyrimų kokybės prastėjimą;

- (14) menkos susisiekimo vietos viešuoju transportu galimybės ir didelės kelionės į darbą ir atgal išlaidos prisideda prie nedarbo nepalankioje padėtyje esančiose vietovėse. Dėl prastos kelių ir geležinkelių tinklų būklės (daugiau nei pusė kelių tinklo yra prastos būklės, ypač nepalankioje padėtyje esančiose vietovėse) varžomas judumas ir mažėja kelionių saugumas. Transporto tinklai koncentruoti aplink Budapeštą, o vietos tinklai ir šalį kertančios jungtys nėra pakankamai išplėtoti. Kelių eismo spūstys kelia vis didesnę iššūkį ir trukdo didinti našumą Vengrijos miesto vietovėse. Be to, per pastaruosius penkerius metus labai išaugo kelių transporto išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis;
- (15) energijos vartojimo efektyvumas gyvenamųjų namų sektoriuje tebėra mažas. Elektros energijos tinklą reikia paruošti decentralizuotai elektros energijos gamybai iš atsinaujinančiųjų šaltinių, kuri tampa vis svarbesnė. Pusei Vengrijos teritorijos kyla didelė klimato kaitos rizika, įskaitant sausras ir potvynius, todėl reikalingos investicijos į pagrindinių upių vandentvarką. Susirūpinimą ir toliau kelia oro tarša bei vandens kokybė. Pagrindiniai taršos šaltiniai – gyventojų deginamas kietasis kuras, žemės ūkis ir transporto sektoriuje išmetami teršalai. Žiedinė ekonomika tebėra pradiniam etape, komunalinių atliekų perdirbimas yra nepakankamai išplėtotas, o ekonominių priemonių nepakanka, kad būtų galima išspręsti Vengrijai kylančias aplinkos problemas;
- (16) tebekelia susirūpinimą korupcijos prevencija ir baudžiamasis persekiojimas už korupciją. Iš keleto rodiklių matyti, kad pastaruoju metu Vengrijoje korupcijos atvejų padaugėjo. Korupcijos rizika ir favoritizmas iškreipia išteklių paskirstymą, nes ištekliai nėra skiriami našiausioms įmonėms. Labai svarbus kovos su korupcija veiksnys yra prokuratūros veikimas. Nors atrodo, kad kovos su smulkia korupcija priemonės buvo taikomos gana sėkmingai, vis dar nesiimama jokių ryžtingų veiksmų, kuriais būtų siekiama baudžiamojon atsakomybėn už korupciją patraukti aukšto rango pareigūnus ar jiems artimus asmenis tais atvejais, kai kyla rimtų įtarimų. Susirūpinimą kelia atskaitomybė už sprendimus baigti tyrimus, nes nėra veiksmingų priemonių, kuriomis tokius sprendimus būtų galima užginčyti. Korupcijos prevencijai toliau trukdo viešosios institucijos, taikančios apribojimus, įskaitant didelius mokesčius už prieigą prie informacijos;

- (17) norint pritraukti verslą ir sudaryti sąlygas ekonomikos augimui, itin svarbūs veiksniai yra teisingumo sistemos nepriklausomumas, veiksmingumas ir kokybė. Pastebėta, kad bendrosios kompetencijos teismų sistemos stabdžių ir atsvarų sistema, kuri yra labai svarbi norint užtikrinti teisminių institucijų nepriklausomumą, patyrė tolesnį spaudimą. Nacionalinė teismų taryba patiria vis daugiau iššūkių bandydama atsverti Nacionalinės teismų tarnybos pirmininko įgaliojimus. Iškelta klausimų, susijusių su šio proceso padariniais teismų nepriklausomumui. Kalbant apie Administracinių teismų įstatymą, pažymima, kad 2019 m. gegužės 30 d. Vyriausybė pateikė teisės akto projektą, kuriuo atšaukiamas Įstatymas dėl įsigaliojimo ir administraciniais teismams taikomų pereinamojo laikotarpio taisyklių;
- (18) pastaruoju metu viešųjų pirkimų sistema pagerėjo, tačiau tebėra kliūčių konkurencijai. Be kita ko, taikomos menkai viešinamos procedūros, esama sistemingų konkursų procesų pažeidimų, ypač susijusių su netinkamais atrankos bei sutarčių skyrimo kriterijais ir nevienodomis sąlygomis konkurso dalyviams. Nors kai kurie rodikliai rodo pagerėjimą, procedūrų, kuriose dalyvauja tik vienas konkurso dalyvis, skaičius tebėra didelis. Veiksmingas elektroninių viešųjų pirkimų naudojimas galėtų dar labiau padidinti efektyvumą ir skaidrumą;
- (19) Vengrijos socialinio dialogo struktūros ir procesai tebėra nepakankamai išplėtoti ir nesudaro sąlygų socialiniams partneriams prasmingai dalyvauti politikos formavimo ir įgyvendinimo procese. Nepakankamas suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas ir ribotas skaidrumas turi neigiamos įtakos politikos formavimo faktinių duomenų bazei ir kokybei. Dėl to teisės aktai keičiasi dažnai ir nenusipėjamai ir atgrasoma nuo didelės pridėtinės vertės investicijų;
- (20) imtasi priemonių dar labiau gerinti mokesčių sistemą, tačiau kai kurių problemų liko. Darbo jėgos mokesčių našta sumažėjo, bet mokesčių našta, tenkanti mažai uždirbantiems asmenims, išlieka didelė. Su konkrečiais sektoriais susiję mokesčiai ir didelis smulkių mokesčių skaičius apsunkina mokesčių sistemą ir didina prievolių vykdymo išlaidas, visų pirma mažesnėms įmonėms;

- (21) reglamentavimo kliūtys ir valstybės kišimasis į produktų rinkas trukdo efektyvių įmonių atrankai ir riboja konkurenciją. Valdžios institucijos ir toliau tam tikras paslaugas patiki valstybės valdomoms įmonėms arba specialiai tuo tikslu įsteigtoms privačioms įmonėms. Tam tikri konkrečiams poreikiams skirti teisės aktai bei priemonės ir *ad hoc* išimtys, susijusios su tikrinimu, ar laikomasi konkurencijos taisyklių, kliudo rinkos veikimui ir investicijoms. Dar viena problema – teisinės sistemos nenuspėjamumas, ypač mažmeninės prekybos sektoriuje – jis per pastaruosius kelerius metus išgyveno dažną teisės aktų kaitą. Praėjusiais metais buvo priimti teisės aktai, kuriais nustatoma, kad norint pakeisti mažmeninės prekybos patalpų naudojimo paskirtį ar jų projektą reikia gauti papildomą specialų leidimą. Profesijų reguliavimas taip pat tebėra griežtas. Nepakankama konkurencija šiuose sektoriuose gali pakenkti inovacijoms ir efektyvumui;
- (22) kad mokesčių sistemos taptų efektyvesnės ir teisingesnės, itin svarbu kovoti su agresyviu mokesčių planavimu. Mokesčių mokėtojų agresyvaus mokesčių planavimo strategijų šalutinis poveikis kitoms valstybėms narėms skatina imtis koordinuotų nacionalinės politikos priemonių, kurios papildytų Sąjungos teisės aktus. Vengrija ėmėsi kovos su agresyviu mokesčių planavimu priemonių, tačiau šalyje fiksuojami palyginti dideli per specialiosios paskirties įmones įvežamo ir išvežamo kapitalo srautai, kurie neturi poveikio realiajai ekonomikai arba tas poveikis yra nedidelis. Kadangi Vengrijoje įsikūrusių įmonių atliekami dividendų, palūkanų ir autorinių atlyginimų mokėjimai į užsienį (t. y. mokėjimai, kuriuos Sąjungos rezidentai atlieka trečiųjų valstybių rezidentams) išskaičiuojamaisiais mokesčiais neapmokestinami, tie mokėjimai, jei jie nėra apmokestinami ir gavėjo šalyje, gali būti neapmokestinami iš viso;
- (23) tam tikrus rekomendacijose nustatytus trūkumus, visų pirma 2019 m. šaliai skirtos ataskaitos D priede nurodytose srityse, galėtų padėti pašalinti 2021–2027 m. Sąjungos fondų programavimas. Tai suteiktų Vengrijai galimybę atsižvelgiant į regioninius skirtumus optimaliai panaudoti šiuos fondus nustatytuose sektoriuose;

- (24) per 2019 m. Europos semestrą Komisija atliko išsamią Vengrijos ekonominės politikos analizę ir ją paskelbė 2019 m. šaliai skirtoje ataskaitoje. Be to, ji įvertino 2019 m. konvergencijos programą, 2019 m. nacionalinę reformų programą, taip pat veiksmus, kurių Vengrija ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais jai skirtas rekomendacijas. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai Vengrijos fiskalinei ir socialinei bei ekonominei politikai, bet ir tai, kaip jie atitinka Sąjungos taisykles ir gaires, nes būtina stiprinti bendrą Sąjungos ekonomikos valdymą Sąjungos lygio priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų;
- (25) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2019 m. konvergencijos programą, o jos nuomonė¹² pateikta visų pirma toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje,

REKOMENDUOJA Vengrijai 2019 m. ir 2020 m. imtis šių veiksmų:

1. Užtikrinti, kad būtų laikomasi 2019 m. birželio 14 d. Tarybos rekomendacijos ištaisyti didelį nukrypimą nuo koregavimo plano, kuriuo siekiama vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo.
2. Tęsti pažeidžiamiausių grupių integraciją į darbo rinką, visų pirma keliant kvalifikaciją, ir didinti socialinės paramos ir bedarbio pašalpų adekvatumą. Gerinti mokymosi rezultatus ir didinti palankių sąlygų neturinčių asmenų grupių, ypač romų, dalyvavimą kokybiško bendrojo švietimo sistemoje. Gerinti sveikatos priežiūros rezultatus remiant prevencines sveikatos priemones ir stiprinant pirminę sveikatos priežiūrą.
3. Vykdam su investicijomis susijusią ekonominę politiką sutelkti dėmesį į mokslinius tyrimus ir inovacijas, mažo anglies dioksido kiekio energetiką, transporto infrastruktūrą, atliekų tvarkymą ir energijos bei išteklių vartojimo efektyvumą, atsižvelgiant į regioninius skirtumus. Didinti konkurenciją viešųjų pirkimų metu.

---

¹² Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 9 straipsnio 2 dalį.

4. Stiprinti kovos su korupcija sistemą, be kita ko, stiprinant baudžiamąjį persekiojimą ir sudarant daugiau galimybių visuomenei susipažinti su informacija, taip pat didinti teisminių institucijų nepriklausomumą. Gerinti sprendimų priėmimo proceso kokybę ir skaidrumą palaikant veiksmingą socialinį dialogą ir bendradarbiaujant su kitais suinteresuotaisiais subjektais, taip pat reguliariai atliekant tinkamus poveikio vertinimus. Toliau paprastinti mokesčių sistemą, kartu ją stiprinant, kad būtų išvengta agresyvaus mokesčių planavimo rizikos. Didinti konkurenciją ir reglamentavimo nuspėjamumą paslaugų sektoriuje.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas
